

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

Örnsköldsviks kommuns yttrande, En bättre organisering av fastighetsbildningsverksamheten (SOU 2025:98) Dnr LI2025/01713

Örnsköldsviks kommun har tagit del av betänkandet En bättre organisering av fastighetsbildningsverksamheten. Kommunen ställer sig kritisk till den utredning som tagits fram och ser inga fördelar med det förslag som presenterats, snarare presenteras inskränkningar i de kommunala lantmäterimyndigheternas (KLM) verksamhet. Utredningen tar inte i tillräcklig omfattning – om ens överhuvudtaget – hänsyn till de föreslagna förändringarnas stora konsekvenser för kommunens samhällsbyggnadsprocess, inte minst detaljplaneprocessen.

Kommunen delar den kritik mot utredningen som lyfts fram i de särskilda yttranden som skrivits av utredningens sakkunniga specialister. Utredningen upplevs bristfällig och tar inte ställning till helheten eller konsekvenserna av de förslag som presenteras eller hur de är en integrerad del av dagens samhällsbyggande.

En nyckel för en effektiv samhällsbyggnadsprocess är nära tillgång till kompetens inom lantmäteriområdet som kan ge råd och vägledning genom *hela processen*, både vid framtagandet av detaljplaner och vid bygglovsprövningar.

Fastighetsbildningsfrågor är en av grundbultarna i samhällsbyggnadsprocessen och ofta en komplex sådan som behöver hanteras i ett tidigt skede. Örnsköldsviks kommun arbetar kontinuerligt med att knyta ihop samhällsbyggnadsprocessen – från idé till genomförande – och utredningens förslag är ett steg i motsatt riktning där fastighetsbildningsverksamheten föreslås isoleras från övrig samhällsbyggnad.

Utredningens förslag innebär att KLM:s arbetsuppgift ”myndighetsservice” i lagen (1995:1393) om kommunal lantmäterimyndighet tas bort samt att en ny bestämmelse kring uppdragsverksamhet tillkommer. Förslagen innebär en begränsad delaktighet för KLM att delta tidigt i samhällsbyggnadsprocessen och undanröjer idén att delta från idé till genomförande. Konsekvensen av utredningens förslag är att i praktiken begränsa lantmätarkompetens till formella samråds- och granskningsskeden, vilket leder till ineffektiva processer, förseningar och fördyringar i framför allt planprocessen. Resultatet blir att det tar längre tid att ta fram detaljplaner i

Örnsköldsvik, med risk för sämre kvalitet och ett mer komplext genomförande. Det går i strid med kommunens arbete att effektivisera samhällsbyggnadsprocessen.

Genomförs förändringar i enlighet med utredningens förslag ser kommunen en risk att KLM avvecklas. Med det försvinner kommunala lantmätarens lokalkännedom, möjligheterna till gemensamt utvecklingsarbete och smidig kommunikation för medborgare och företag. Att ersätta nuvarande roll och bidrag i kommunens samhällsbyggnadsprocess med Lantmäteriet ses inte som ett alternativ för en effektiv samhällsutveckling. Särskilt om kommunikationen mellan kommunen och Lantmäteriet begränsas till formella samråds- och granskningsförfaranden vad gäller detaljplaneprocessen.

Under de senaste åren har det framgått av rapporter att Lantmäteriet ger förhållandevis lite stöd och rådgivning till kommuner i plan- och byggprocessen, vilket konstaterades i regeringens kommittédirektiv, Dir. 2024:34. Konsekvenserna av detta kan på sikt bli bristande kartunderlag, detaljplaner utan genomförandeförmåga, fler felaktiga fastighetsbildningar och planstridigheter, parallellt med ökade handläggningstider och kostnader.

Om utredningens förslag träder i kraft anser Örnsköldsviks kommun att Lantmäteriets roll som rådgivare i samhällsbyggnadsprocessen behöver prioriteras högt och utökas kraftigt, för att i största möjliga mån ersätta ett eventuellt bortfall av KLM och för att säkerställa en fortsatt effektiv samhällsbyggnadsprocess.

Ur ett samhällsbyggnadsperspektiv anser Örnsköldsviks kommun att de föreslagna ändringarna inte alls skulle innebära en bättre organisering av fastighetsbildningsverksamheten.

Örnsköldsviks kommun motsätter sig helt föreslagna inskränkningar av den kommunala lantmäterimyndighetens verksamhet. Konsekvenserna för samhällsbyggnadsprocessen skulle bli omfattande och uteslutande negativa.

Örnsköldsviks kommun
Kommunstyrelsen

Anna-Britta Åkerlind (C)
Ordförande

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: ANNA-BRITTA ÅKERLIND

Datum: 2026-02-03 16:14

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

3DAB11103383CE9ED42862FCDD7574657A765021CA410CA6E38EABBC9592B0A7